

DRINSKE MUČENICE

Informativni bilten Vicepostulature
Broj 9 – prosinac 2012.

Blažene s. Jula Ivanišević i četiri susestre

UVODNA RIJEČ	
Godina vjere i srce učenika	3
PROMIŠLJANJE O BLAŽENICAMA	
Moli često	4
Molitva – snaga mučenika	7
PRVA OBLJETNICA BEATIFIKACIJE	
Proslava u zemlji mučeništva	10
Zahvala u župi bl. s. Jule	12
DOGAĐAJI	
Drinske mučenice – suzaštitnice župe	14
Godina vjere u župi sv. Ivana	17
Proslava 100. rođendana bl. s. Bernadete	18
Zaštitnice Međunarodne konferencije o mladima	18
Slikovnica „Snježni Drinski anđeli“	19
Izložba o beatifikaciji u Pečuhu	20
O Drinskim mučenicama u Čenstohovi	20
PUTEVIMA BLAŽENICA	
Nasljedovati bl. Drinske mučenice	21
Hodočašće mladih iz Petrinje	22
Od Godinjaka do Gorazda	24
MILOSTI I USLIŠANJA	27
IZ ŽIVOTA DRUŽBE	
Blagoslov u Ugandi – duhovna zvanja	29
Prva Kći Božje ljubavi misionarka na Haitima	30
MOLITVA	31

Informativni bilten
Vicepostulature
bl. s. M. Jule Ivanišević
i četiriju susestara
Br. 9/2012.

Bilten izlazi povremeno,
s dozvolom redovničkih
poglavara

Izdavač:
Vicepostulatura
bl. Drinskih mučenica

Glavna i odgovorna urednica:
s. M. Ozana Krajačić

Uredničko vijeće:
s. M. Antonela Rašić,
s. M. Dragica Šekerija, Ivan
Babić, Ljubica Pribanić, Dinka
Parlov, Krešo Bello, Božo
Vuletić-Antić

Tisak:
Denona d.d.

Naklada:
13000 primjeraka

Detalj iz crkve Kraljice sv. krunice
u Sarajevu

Godina vjere i srce učenika

Godina vjere koju smo nedavno započeli poziva nas da u sebi obnovimo i odgojimo *srce učenika*. Na to nas osobito potiče papa Benedikt XVI., zanosni navjestitelj evanđeoske poruke i vjere duboko ukorijenjene u osobi Isusa iz Nazareta. Možda smo već dugo u Isusovoj školi, a da u sebi još nismo odgojili srce učenika. Srce koje gori od želje za rastom i sve dubljom spoznajom sebe, Boga, svijeta, smisla života. Istinski učenik je onaj koji trajno uči, a osjeća kao da je na početku. Pije s Izvora i postaje sve žedniji. Svjestan je da je u Zdencu mnogo više vode nego što on može zahvatiti. To ga raduje i potiče da dođe i sutra, i prekosutra, i tako svaki dan iznova – s radošću crpiti nepresušnu mudrost božanske objave.

Blažene Drinske mučenice odgajale su i odgojile u sebi takvo srce učenika. Vjeru su hranile i krijepile molitvom, shvaćenom i življenom kao susret sa živim Bogom. U molitvi su slušale govor milosrdnoga Božjeg Srca te postale i same utjelovljeno milosrđe prema čovjeku pogođenu patnjom, siromaštvom i progonom. Molitva ih je učinila darom za druge i osposobila za konačni dar života. Tiha i skrovita vjera urodila je javnim svjedočenjem.

Njihov je život bio *govor o Bogu* koji ljubi čovjeka, koji ulazi u konkretnu povijest i zanima se za sve što se odnosi na čovjekov život. One su aktivno sudjelovale u djelu evangelizacije: nosile su ljudima, ne apstraktnog, već konkretnog Boga, koji se objavio u Isusu Kristu i koji je i dalje prisutan u povijesti – i na Palama – po njihovu karitativnom djelovanju.

Javna i svjedočka dimenzija vjere osobito je istaknuta u govorima i katehezama pape Benedikta XVI. „Kršćanin nikada ne smije smatrati vjeru privatnim činom“, već ona zahtijeva javno svjedočenje i djelovanje (*Vrata vjere*, 10). Ako su krštenje vrata u zajednicu vjere, onda je svakodnevni život svjedočenje, vidljiva potvrda toga primljenog dara. Da bi to mogao, kršćanin je pozvan neprestano upirati pogled u Isusa Krista „Početnika i Dovođenja vjere“ (Heb 12, 2). Pozvan je upirati pogled u Isusovu Majku, apostole, prvu kršćansku zajednicu i u tolike svjedoke koji su svojim životom pokazali lice pravoga Boga i osvjetlili lice Crkve. Tijekom ove Godine treba se vratiti, smatra Papa, tim „povijesnim tragovima naše vjere“. Mučenici su, snagom vjere, „dali svoj život, dajući svjedočanstvo za istinu evanđelja koja ih je preobrazila i osposobila ih za najveći dar ljubavi: oprostiti neprijateljima“ (*Vrata vjere*, 13).

s. M. Ozana Krajačić, FDC
vicepostulatorica

Moli često

s. M. Pia Herman, FDC

„Moli, moli često pa makar i kratko jer samo molitva čuva nas od propasti“, glasi važan savjet, gotovo vapaj kojega bl. s. Jula u svome pismu iz prosinca 1940. daje svojoj mladoj nećakinji Ljiljani Abijanac.

Sestra Jula nas uči pravoj molitvi. Mudro navodi dvije osobine prave molitve: da treba moliti često, te da je dobro moliti dugo, a ako nije moguće, onda makar *kratko*. Možda ćemo reći da je to pretjerano. Ne toliko onaj dio da treba moliti često, pa makar i kratko – ovo *kratko* nam se vjerojatno sviđa pa taj dio i može proći – nego onaj dio da nas samo molitva čuva od propasti. Jer toliko je toga čime mi sami sebe čuvamo od propasti: lijekovi,

liječnici, zdrava prehrana, redovit san, vježbanje... Toliko toga poduzimamo kako bismo sebe zaštitili od propasti i bolesti tijela. A ipak, s. Jula tvrdi da nas samo molitva, dakle susretanje s Bogom i život u njegovoj blizini, može očuvati od propasti. I njezina je tvrdnja posve točna. Molitva nas čuva od toga da propadnemo u zlo, u zloću, odcijepljenost od Boga i u konačnici u pakao.

Isus na više mjesta govori slične stvari: „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu“ (Mt 10,28). „Stoga budni budite i u svako doba molite da uzmognete umaći svemu tomu što se ima zbiti i stati pred Sina Čovječjega“ (Lk 21,36). „Bdijte i molite da ne padnete u napast. Duh je, istina, voljan, no tijelo je slabo“ (Mk 14,38). „Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa“ (Iv 15,5). Pavao u 1 Sol 5,17 kaže: „Bez prestanka se molite!“

Isus upravo zato što moli, može s lakoćom kritički napasti i napasnika. Zato što bdije, ne uspijeva ga tama zla progutati ni povući u ponor samodokazivanja koje je jednako neposluhu. Zato što moli, jasno zna što je volja Božja i kadar je na nju pristati. Istinska nas molitva uvodi u važan dar razlikovanja duhova. Po njemu znamo razlikovati i samu molitvu: pravu, istinsku, po volji

Očevoj, okrenutu prema Bogu, od one farizejske lažne, samodopadne i бесплодне, koju treba odbaciti koliko god na nju bili navezani i na nju ponosni. Čini mi se da s takvom lažnom molitvom još brže srljamo u propast nego ako uopće ne molimo. Jer licemjerna nas molitva čini posve slijepima za vlastitu oholost, udaljenost od Boga i duhovno mrtvilo.

Najteže Boga nalazimo kada smo uvjereni da smo ga našli, jer tada ga više niti ne tražimo, uvjereni da ga poznajemo. No Isus nam takvima poručuje: „Ali vas dobro upoznah: ljubavi Božje nemate u sebi“ (Iv 5,42). Nemamo života u sebi. Mrtvi živimo. U nama je ugušen božanski život, život milosti. I najveći je problem što uvijek mislimo da se Isusove opomene tiču nekoga drugoga, a nikad mene.

Molimo, zato, molimo koliko god treba sati, dana, mjeseci, godina i desetljeća da se obratimo, da nam se otvore oči te vidimo vlastitu sljepoću, nevjeru i tvrdoću srca. Da nam se otvore uši te čujemo Božju Riječ. Da nam se raspetlja nijemi jezik te počnemo moliti što i kako valja. Tà Duh Sveti moli u nama, on nas nadahnjuje na istinsku molitvu koja je po Očevu srcu i koja dopire do našega srca. Uistinu, ne smijemo moliti tek bilo kako, reda radi, jer je to propis ili dužnost, da izmolimo i skinemo molitvu s dnevnoga reda. Učimo s bl. s. Julom kako moliti a da ta molitva bude susret, dođir, izmjena životâ između nas i Boga.

Moli *u istini*. Bez licemjerja. Kao grješnik, izgubljeni sin – stariji i mlađi – kao osoba koja se ne boji vidjeti i priznati vlastitu sebičnost, ograničenost, zloću, pokvarenost, ali i slabost, nemoć, promašenost i besmisao.

Moli čista srca. To ne znači da trebaš biti bez grijeha, nego da imaš čiste namjere i da u molitvi tražiš Boga i njegovu proslavu, a ne neko dobro za sebe. Da dolaziš pred Božje lice onakav kakav jesi, bez glume, bez maski. Čisti ti. Da se ne bojiš priznati podmuklost, osvetoljubivost i zloću svojih misli i namjera. Bog zna da je naša nemoć prevelika da bismo sami nadvladali snagu bezakonja i oholosti koje nama vladaju.

Moli *kajući se*, priznajući se uvijek ispočetka slabim i grješnim, neotpornim na zarazu grijeha i na inteligenciju

U samostanu Kćeri Božje Ljubavi u Sarajevu

zloga. Priznaj s pouzdanjem, ne opravdavajući se, jer onome koji nas opravdava nisu potrebna naša opravdanja. Stalno se prisjećaj vlastite grješnosti jer je ona stalno prisutna, jer mi uvijek jesmo i ostajemo grješnici.

Moli *vapeći* za Božjim spasenjem, milosrđem i smilovanjem, za izbavljenjem, za njegovom snagom, bližinom i milosti.

Moli *tražeći* novi život, novo srce, nov duh, novi um, novu pamet, novu snagu, novu volju, nove oči, uši, usta.

Moli *slaveći* što te Bog podnosi, što te trpi, što te traži i nalazi, što te ljubi i obnavlja, što te izbavlja i spašava, što ti ništa svojega ne uskraćuje, što te čisti i obrezuje, liječi i pridiže, što te poučava

i opominje, hrabri i vodi, prosvjetljuje i ujedinjuje, što ti stere put besprijekoran i upravlja tvoje izgubljene noge na put spasenja.

Moli *odričući se* svake suradnje sa zlom, i najsitnije, i svakog neposluha Ocu, i najneprimjetnijeg.

Moli *odlučujući se* uvijek ispočetka za Boga, za Krista, za Crkvu, za bližnje, za služenje, za poniznost, za duh blaženstava, za duh siromaštva, za puninu čistoće, za dubinu poslušnosti.

Moli *vjerujući* i primit ćeš.

Moli stalno, bez prestanka, pa makar i kratko. Moli poput djeteta i poput Isusa u ovoj godini vjere, jer zaista, bez Boga pouzdano propadamo.

Svi smo slabi i bijedni dokle god živimo na ovome svijetu pa trebamo puno milosti i pomoći Božje.

bl. s. Jula Ivanišević

Molitva – snaga mučenika

s. M. Ozana Krajačić, FDC

Kršćanski mučenik zna da ne trpi sam, već da u njemu i s njime trpi Krist zbog kojega podnosi muku i smrt. Prve blaženice i mučenice Družbe Kćeri Božje ljubavi, s. Jula i susedre, pripremale su se za tu posljednju borbu svakodnevnom molitvom. Kakvu je ulogu i mjesto molitva imala u njihovu životu, saznajemo iz izjava sestara koje su ih poznavale.

Ono što nam odmah upada u oči jest činjenica da molitvu nisu shvaćale kao neku pobožnu obvezu koju treba „obaviti“, već kao bitni sastavni dio njihova svagdašnjeg života koji se ne „obavlja“ već u koji se *uranja*. Molitvom su posvećivale sebe, svoja djela i svijet oko sebe. U molitvi su primale Boga u sebe, da bi ga potom dale svijetu. Možda nisu poznavale izvanredne mistične ushite duše, no sigurno je da su svojom nepodijeljnom ljubavlju kojom su gorjele za Isusa, Zaručnika, dopirale do samoga Božjeg Srca. Znale su da kao kćeri Njegove ljubavi i po daru krštenja i po daru redovničkog poziva imaju pravo na to. Stoga je molitva bila most, put, sredstvo kojim su se uspinjale do nepresušnih božanskih milosti.

Molitvom su se, i ne znajući, pripremale za konačni dar života, za mučeništvo. Jer molitva je prije svega askeza, borba, odricanje od govorenja i brbljanja te napor oko stjecanja

umijeća slušanja. Molitva je škola u kojoj se (s mukom) uči *odmak od sebe* da bi se usvojilo umijeće *dolaženja k Njemu*, Bogu Ocu po Sinu u Duhu Svetomu. I tek onda kada je srce uvježbano u izabiranju najvišeg Dobra i ostavljanju svega što ne vodi tom Dobru, može se govoriti o molitvi kao o iskustvu susreta, gledanja, mira, blaženstva... Iskustvu Božjeg davanja i čovjekova primanja.

Tada, mogli bismo reći, molitva postiže ono zbog čega je dana čovjeku (kao sredstvo, a ne cilj!): povezuje čovjeka s Bogom. Dovodi ga do Života. I tada ostaje samo Prisutnost koja malo pomalo preobražava čovjekovu konkretnu stvarnost, čineći je *bogolikom*.

Izvanredna karitativna plodnost života sestara na Palama odraz je tog njihova postupnog preobraženja u bogolike osobe. Molitva je postigla svoj cilj. Bila je sredstvo koje ih je ujedinilo, ponajprije u njima samima, zatim s Bogom i međusobno. Kao takve, ujedinjene u sebi i sjedinjene s Bogom, postale su neuništive. Odatle tolika snaga duha, očitovana u najtežim trenucima života!

Shvaćanje molitve kao ustrajne askeze, vježbanje hoda s Isusom i za Isusom te ostajanja s njime, unatoč svemu, urodilo je bogatim duhovnim plodovima. O tome nas izvješćuju

dokumenti i izjave svjedoka. U Nekrolozima sestara Kćeri Božje ljubavi, iz 1942., o s. Juli je zapisano: „Imala je veliko pouzdanje u Božju providnost i nikada se nije bojala da će biti neuslišana“. O s. Krizini, s. Beata svjedoči: „Bila je puna Boga i kao da je uvijek o Bogu razmišljala. To se vidjelo po njezinu držanju.“ O tome kako je s. Antonija shvaćala i živjela molitvu, s. Irena izjavljuje: „Živjela je sjedinjena s Bogom.“ O najmlađoj s. Bernadeti i njezinu molitvenom *umijeću*, s. Valerija kaže: „Uzdizala je svoje srce Bogu kratkim strelovitim molitvama kojima je svoj rad u kuhinji pretvorila u jednu trajnu molitvu.“ A o najstarijoj s. Berchmani, s. Huberta svjedoči: „Često sam je vidjela pred svetohraništem, uronjenu u molitvu.“

Njihova uronjenost u Boga nije prekinuta ni 11. prosinca 1941., kada su odvedene u progonstvo. Na četverodnevnom putu do mjesta mučeništva šutjele su i tiho molile. Iako su na

trenutke izgledale prestrašene, nisu izgubile osjećaj za druge kraj sebe. O tome se prisjeća Štefica Tomić, rođena Prešnjak, suzarobljenica: „Mi djevojke smo plakale. Sestre su nas tješile i govorile da molimo i da nam se neće ništa dogoditi.“ Kada su zarobljenici nakratko zastali u jednoj pravoslavnoj kući, sestre su kleknule na pod i molile snagu za vjernost do kraja.

U posljednjim trenucima ovozemaljskog života, oko ponoći 15. prosinca, njihova je molitva postala vapaj, zov Onoga koji ih je jedini mogao spasiti. Zaključane ljudskom rukom, ali u srcu potpuno slobodne za izbor ljubavi – i ovaj, posljednji put – one zovu Isusa u pomoć. Vjeruju da njegova ruka nije prekratka i da njegova pomoć stiže uvijek u pravi čas. Prema izjavama članova obitelji Baković i Angeline Gende, sestre su vapile: „Isuse, spasi nas!“ „Isuse, pomози! Isuse, smiluj se!“ „Isuse, Marijo, Josipe!“

Neposredno pred samu smrt, prije smrtonosnih uboda noževima pod prozorima vojarne, svaka pojedina sestra učinila je na sebi znak križa, kako je prema izjavi jednog ranjenog vojnika očevica zapisano u Kronici sestara. Kad je molitva utihnula na njihovim usnama i kad je sve već (iz)rečeno, preostalo im je još samo rukom

Pale - ostaci nekadašnjeg samostana

dotaknuti čelo i spustiti je niz tijelo, zatim obuhvatiti jedno i drugo rame, te tim činom – posve šutke, bez glasa – predati svoje biće zagrljaju Onoga na čiju su sliku stvorene.

I s. Berchmana je svoje posljednje dane života u Sjetlini provodila u šutnji i molitvi, kako svjedoči obitelj kod koje je kao zarobljenica bila smještena. Kažu da je čak bila „vedra i puna pouzdanja“. I tako sve do kraja, do dana njezina ubojstva negdje u sjetlinskoj šumi, 23. prosinca.

Ovdje ne možemo ne sjetiti se mučenika iz prvih kršćanskih vremena koji su odlazili u smrt s molitvom a često i s pjesmom na usnama. Ne, nisu oni bili nikakvi fanatici. Bili su samo uvjereni i svjesni kršćani, koji su mučeništvo smatrali posebnim Božjim darom, darovanim samo nekima, odabranima. Ponosni što mogu na takav – krvni – način potvrditi svoj krsni savez s Bogom te, kako su vjerovali, postati (tek sada) istinski Kristovi učenici i nasljedovatelji, oni na izrečenu presudu odgovaraju: „Bogu hvala!“

U knjizi *Apostolski oci I* čitamo o sv. Polikarpu, biskupu u Smirni u Maloj Aziji u 2. stoljeću, koji je u dobi od osamdeset i šest godina odvažno podnio mučeništvo zbog vjere u Krista. Kad su njegovi progonitelji stigli u predvečerje, pronašli su ga uronjena u molitvu. Iako je mogao pobjeći, nije htio, već je rekao: „Neka bude Božja volja.“ Na nagovaranje da zaniječe Krista te da, kako mu je rečeno, „ima

obzira prema svojoj dobi“, odgovorio je: „Osamdeset i šest godina mu služim i nije mi učinio nikakve krivice; kako bih mogao prokleti svojega Kralja koji me spasio?“ (str. 117).

Neposredno prije pogubljenja, sve ti je Biskup izrekao molitvu koja spada među najljepše kršćanske molitve rane Crkve: „Gospodine, svemogući Bože, Oče ljubljenoga i blagoslovljenoga Sina svojega Isusa Krista, po kome smo te upoznali, Bože anđela, i sila, i svih stvorenja, kao i svega roda pravednika koji žive pred tvojim licem; blagoslivljam te jer si me smatrao dostojnim ovoga dana i ovoga časa da među mučenicima postanem dionik čaše tvojega Krista za uskrsnuće tijelom i dušom na život vječni u neraspadljivosti po Duhu Svetomu. Daj da među njih danas budem primljen preda te kao žrtva pretiła i ugodna, kako si je priprazio, meni pretkazao i sada ostvario, istiniti Bože u kome nema prijevare. Za to i za sve ostalo hvalim te, blagoslivljam i slavim po vječnomu i nebeskom Velikom svećeniku Isusu Kristu, tvojemu ljubljenom Sinu, po kome neka ti je slava zajedno s njime i Duhom Svetim sada i u sve vijeke. Amen“ (str. 120).

Kao zaključak, podsjetimo se temeljnog kristološkog motiva čašćenja svetaca i mučenika: dok Krista štujemo kao Sina Božjega, mučenike častimo kao Kristove učenike i nasljedovatelje zbog njihove iznimne ljubavi prema svojemu Kralju i Učitelju.

Proslava u zemlji mučeništva

Goražde • U gradu mučeništva, u nedjelju 23. rujna 2012., na svečan i dostojanstven način obilježena je prva obljetnica beatifikacije Drinskih mučenika. Ispred spomen ploče postavljene u njihovu čast blaženih Drinskih mučenika prigodom beatifikacije, molilo je više stotina vjernika koji su došli iz Sarajeva, Novog Travnika, Travnika, Viteza, Kaknja, Rankovića i drugih župa. Molitvu Blaženicama predvodio je kardinal Vinko Puljić uz sudjelovanje jedanaest svećenika iz Vrhbosanske i Banjolučke biskupije te velikog broja sestara Kćeri Božje ljubavi i iz drugih družbi. Nakon molitve svi zajedno su se spustili na obalu Drine, a zatim se uputili u procesiji, pješice, na drugu stranu rijeke, prema župnom centru sv. Dominika, gdje je, na otvorenom, slavljen sv. misa. Na početku mise kardinal Puljić pozvao je sve prisutne na molitvu da bl. Drinske mučenice što prije budu proglašene svetima te da od Boga izmole mir Bosni i Hercegovini i svim narodima i ljudima koji u njoj žive.

Sarajevo • Svečanim misnim slavljem u crkvi Kraljice svete krunice, koja je svetište bl. Drinskih mučenika, u večernjim satima 24. rujna 2012. obilježena je prva obljetnica beatifikacije. Euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s vojnim bi skupom Tomom Vukšićem i pomoćnim biskupom Perom Sudarom, uz sudjelovanje trideset svećenika. Okupio se velik broj sestara Kćeri Božje ljubavi, na čelu s provincijalnom glavaricom s. Elvirom Tadić, te mnogi vjernici koji su došli moliti zagovor Blaženica i nadahnuti se na njihovu primjeru vjere i vjernosti.

U to zahvalno slavlje sv. mise svi prisutni uvedeni su prigodnim glazbeno-meditativnim programom tijekom kojeg je prikazan kratki film s bdijenja uoči beatifikacije i sa same beatifikacije, zatim s mise zahvalnice u crkvi Kraljice sv. krunice te zajedničkog hodočašća u Goražde.

Kardinal Puljić je u svojoj propovijedi istaknuo da je glavni razlog ovoga okupljanja zahvalnost Bogu za dar prvih blaženica kao i za njihov primjer hrabre i odvažne vjere. One su „s imenom Isusovim branile svoje dostojanstvo, redovničke zavjete i vjernost Bogu“. Stoga neka nam izmole u ovoj Godini vjere „hrabru vjeru koja je sposobna učiniti nas svjedocima“.

Zahvala u župi bl. s. Jule

s. Vinka Marović, FDC

„U Božjim smo rukama i on zna najbolje što je za nas dobro“, misao je „bl. s. Jule Ivanišević i ujedno geslo molitveno-meditativnog programa kojim smo obilježili prvu godišnjicu beatifikacije Drinskih mučenica u Starom Petrovu Selu. Štovatelji Blaženica došli su iz raznih mjesta Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Slovenije. Posjetili smo rodnu kuću bl. s. Jule u Godinjaku, a potom nas je u njejoj rodnoj župi sv. Antuna Padovanskog župnik Antun Prpić upoznao s crkvom u kojoj je s. Jula krštena te u koju je kao dijete i kao djevojka često dolazila.

Molitveno-meditativnim programom vratili smo se godinu dana unatrag kada je kardinal Angelo Amato Drinske mučenice proglasio blaženima. Ona ista radost srca, ushit, mir i ponos koji su nas obuzimali u sarajevskoj Zetri mogli su se osjetiti i u St. Petrovu Selu, osobito dok smo gledali isječke filma s beatifikacije. Program smo nastavili molitvom krunice na hrvatskom i slovenskom budući su bili prisutni i hodočasnici iz rodničkih mjesta blaženih s. Antonije i s. Krizine predvođeni svojim župnikom Cirilom Murnom. Mladi iz Zadra, Pleternice i Svetog Ilije obogatili su ovaj program duhovnim pjesmama. Pročitano je i pismo bl. s. Jule upućeno njejoj nećakinji s. Ljiljani iz kojeg smo mogli iščitati i poruku za nas danas.

Svetom misom, koju je predvodio mons. Josip Devčić, delegat požeškog biskupa Antuna Škvorčevića, uz koncelebraciju

Nova slika bl. s. Jule

šestorice svećenika, zahvalili smo Bogu za živote Blaženica, za primjere svetosti koji i danas snažno govore i upućuju k Njemu. Tom prigodom pročitana je i Biskupova poruka. Na početku mise blagoslovljena je nova slika bl. s. Jule, rad akademskog slikara Tihomira Lončara iz Zagreba. Mons. Devčić je u propovijedi naglasio velikodušnost sestara i njihovu spremnost da pomognu svakome tko je pokucao na njihova vrata. Njihove živote moramo promatrati kao dar Providnosti Crkvi, Družbi i narodima iz kojih dolaze i kojima su služile.

Neka nam primjer bl. Drinskih mučenica uvijek svijetli te po njihovu zagovoru mogemo i mi donositi Boga onima koji ga traže na bilo koji način.

Ovih dana razmišljam i čitam o blaženim Drinskim mučenicama. Od srca čestitam prvu obljetnicu beatifikacije dragih sestara! Uvijek me iznova oduševljava revnost i žar Drinskih mučenica, njihovo tiho i vjerno služenje Gospodinu. Ohrabruje me njihov primjer za moj život, za moj rast u vjeri.

Mauricio Jakus, Pazin

Bože, koji si u Drinskim mučenicama okrunio svoje dobro djelo, daj nam slijediti primjere predane vjernosti u svakodnevici naše stvarnosti. Umnoži brojem i svetošću Družbu koja ti je toliko na srcu. Sve nas posvećuj njihovim primjerom i apostolatom.

vlč. Pavao Madžarević, Brodsko Vinogorje

Drinske mučenice – suzaštitnice župe

Župa sv. Josipa na Mertojaku u Splitu proslavila je dvadeset godina postojanja, a priprava te proslave započela je na prvi spomendan bl. Drinskih mučenica 15. prosinca 2011. Radosna vijest da su Blaženice odabrane za suzaštitnice te župe bila je razlogom da župnika zamolimo za kratki razgovor.

Don Vjenceslave, možete li nam kratko predstaviti sebe i Vašu župu sv. Josipa?

Don Vjenceslav: Imenom sam, kako i rekoste Vjenceslav, prezime-nom Kujundžić, iz imotskog kraja, iz Ivanbegovine, jednog od tri sela župe Poljica Imotska. Svećenikom sam postao 1980. i od tada pa do 1988. bio sam župnim pomoćnikom u Trilju. Zatim 15 godina župnik u Jesenicama kod Omiša, a od 2003. župnikom sam župe sv. Josipa u Splitu, na Mertojaku, koja je osnovana 1991. Jedna je od prvih župa Nadbiskupije u novonastaloj Hrvatskoj državi.

Mi sestre Družbe Kćeri Božje ljubavi ovdje u Splitu sretno smo i zahvalne što će vjernici Vaše župe, a i ostali, svake godine radosno slaviti spomendan bl. Drinskih mučenica u Vašoj župnoj crkvi. Kada ste prvi put čuli za Drinske mučenice i kakva je bila Vaša reakcija na sve ono što ste o njihovu mučeništvu saznali?

Don Vjenceslav: O Drinskim sam mučenicama, kao i o drugim mnogobrojnim žrtvama Drugoga svjetskog rata i poraća, slušao u najranijoj životnoj dobi. Tadašnji moj župnik, pok. don Petar Prelas, koji je i inače bio tih, tiho bi sa svojim sakristanom, a mojim rođakom, sada pok. Ivanom Kujundžićem o tim strahotama govorio. Volio me je pa sam bio privilegiran i mogao sam uvijek slobodno biti kod njihovih razgovora. Drinske mučenice bi se spominjale u božićnim i predbožićnim danima, kada bi se prodavale gramofonske ploče „kosovskih bijelih anđela“, od don Ante Bakovića, koji je tih

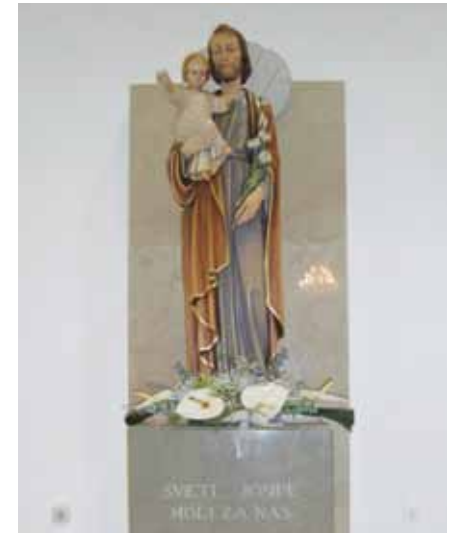
godina bio župnikom u Janjevu na Kosovu. Poslije sam shvatio da se o njima govori uvijek kad se spominje don Antino ime, a to su bili dani Božića, jer je svatko želio u svojoj kući i na svom gramofonu kojega su tada rijetki imali, slušati božićne pjesme.

O stradanjima u Drugom svjetskom ratu i poraću govorilo se i u mojoj roditeljskoj kući, ali opet tiho, da ne bi tko čuo. Govorilo se i u još nekim kućama u selu. Rano sam upoznao svu strahotu koju su doživjeli svećenici, redovnici i redovnice samo zato što su vjerno pripadali Bogu i ljubili Boga i čovjeka. O bl. Drinskim mučenicama sam vrlo često slušao i najviše informacija dobio od pok. don Špire Vukovića. On im se uvijek utjecao i od njih pomoć tražio. Svakome je, osobito članovima svoje obitelji, isto preporučivao, tražeći da se u svim nevoljama utječu njima, svjedokinjama vjere i ljubavi. Don Špiro je zamolio umjetnicu s. Paulinu Semenčić da mu kistom i bojom napravi sliku Drinskih mučenica. Razgovarali smo i razmišljali gdje je staviti. On ju je stavio u crkvicu na Dobriću. Žao mi je bilo što nije ostala u Jesenicama, ali sam sada sretan kada vidim gdje se danas nalazi – u samostanu sestara Kćeri Božje ljubavi na Marjanu – da bude nadahnuće umjetnicima i poticaj na molitvu mnogim pobožnim dušama.

Vjerujem da ste bili na slavlju beatifikacije. Kako biste ukratko opisali što ste tamo doživjeli?

Don Vjenceslav: U Sarajevo sam išao sa svojim župljanima i sudjelovao u svečanom misnom slavlju proglašenja blaženima dragih mučenica. Bio sam ponosan jer sam o njima slušao u ranoj mladosti, a i sada kada sam u jednom trenutku ugledao don Antu Bakovića, onog malog „dječaka s Drine“, jedinog svjedoka njihove mučeničke smrti i bacanja njihovih mrtvih tijela u Drinu kako bi im se izgubio svaki trag. No, trag se zahvaljujući njemu nikada nije izgubio. Želio sam da baš on na kraju misnog slavlja progovori i bio sam žalostan što nije. Hvala Bogu, on je učinio svoje.

Tko je začetnik ideje da bl. Drinske mučenice budu suzaštitnice Vaše župe?

Don Vjenceslav: Iz Sarajeva smo se vraćali kući puni dojmova i pokušali međusobno oživljavati sve one strahote njihove smrti, ali i hvaleći Boga koji se proslavio po njima i njihovoj vjernosti sve do smrti. Razgovarali smo kako pripremiti proslavu dvadesete obljetnice župe i razmišljali koje bi vrijeme bilo najprikladnije, a ovaj datum nije nikome padao na pamet.

Ja sam po povratku kući još razgovarao, zatim uzeo u ruke župnu kroniku listajući i čitao malo o početcima župe. Župa je osnovana u mjesecu kolovozu, a prva je misa slavljena 15. prosinca iste godine. To mi je bilo dovoljno. Odmah je odluka pala i radosno prihvaćena da to bude 15. prosinca. Za mene je inače taj datum svet (smrtni dan moje majke), a kada sam shvatio da je to blagdan Drinskih mučenica, radosti nije bilo kraja. Dvadeseta obljetnica župe i prvi blagdan Drinskih mučenica! Za isti smo se pripremali trodnevnicom posvećenju mučeništvu, sjemenu novih kršćana. Misno slavlje na sam blagdan predvodio je prvi župnik ove župe, don Ivan Čotić. Bilo je izuzetno svečano.

Kako su župljani prihvatili svoje nove zaštitnice i koliko su ih poznali?

Don Vjenceslav: O prihvaćenosti ovog blagdana rano je govoriti, to će pokazati blagdan koji je pred nama. Svemu je potrebno vrijeme kako bi zaživjelo, a ja čvrsto vjerujem da će Blaženice učiniti da uz sv. Josipa, našeg zaštitnika, čiji je dan uvijek svečano obilježen, i njihov dan isto tako bude svečan.

Razgovor vodila s. Danica Sanader, FDC

Unutrašnjost crkve izgrađene u obliku lađe

Godina vjere u župi sv. Ivana

vlč. Konrad Žižek

U župi sv. Ivana apostola i evanđeliste (Utrina, Zapruđe, Središće) na inicijativu župnika vlč. Konrada Žižeka svake treće srijede u mjesecu bit će predstavljani sveti i blaženici – uzori vjere hrvatskog naroda. Na prvom predstavljanju sestre Kćeri Božje ljubavi govorele su o svjedokinjama vjere bl. Drinskim mučenicama.

Ova godina nam je milosni dar i poziv na obnovu. U župi sv. Ivana apostola i evanđelista u Novom Zagrebu predložen je bogat pastoralni plan u vidu duhovne obnove svih članova župne zajednice. Da bi se uistinu dogodila prava duhovna obnova i rast u vjeri, uz redovitu pastoralnu djelatnost održavaju se različiti susreti: Molitvena ura, Nikodemove večeri, tjedno klanjanje, te je predloženo i sljedeće – treće srijede u mjesecu su *Svjedoci vjere u hrvatskom narodu*. Svece i blaženike će predstavljati pojedine redovničke zajednice koje će tom prilikom reći nešto i o svom poslanju u Crkvi.

Prvi takav susret bio je u listopadu kad su nam došle sestre Kćeri Božje ljubavi koje su s vjernicima molile kronicu, animirale liturgijsko slavlje i na taj način posvjedočile svoju vjeru koju radosno žive. Nakon svete mise slijedilo je predstavljanje bl. Drinskih mučenica u izlaganju s. Ozane koja je zadužena za promicanje pobožnosti prema blaženim mučenicama. Iznese-ni podaci o životu sestara i njihovoj mučeničkoj smrti bili su svima nama

poticaj da zauzetije i svjesnije živimo dar života i dar vjere koju dnevno treba svjedočiti. Dati život za Krista, ostajući vjerne svome redovničkom pozivu i zavjetima, najveći je oblik ljubavi koja otvara vrata i vodi u svjetlo vječnog života, gdje nema više suza ni patnje, progona i prijetnji. Ništa od toga nije ustrašilo hrabre sestre čija su srca ljubavlju gorjela i do-gorjela da nama danas pokazuju put kojim nam je ići.

Zahvaljujemo Bogu što nam je u Drinskim mučenicama pokazao put življene vjere, nade i ljubavi po kojima se zadobiva dar vjere, koja je naša sigurnost. Zahvaljujemo Provincijalnoj glavarici i dragim sestrama koje su po ovom susretu svima pokazale put kako se živi i djeluje, kako se umire i svjedoči predanje Kristu. Hvala za riječi i molitvu, ljubav i iskazanu srdačnost i neka se glas o blaženim sestrama, svjedokinjama vjere i ljubavi, širi među narodom da sigurna koraka kročimo naprijed pogleda uprta u Početnika i Dopršitelja naše vjere, u Krista Gospodina.

Proslava 100. rođendana bl. s. Bernadete

Prigodom proslave 100. godišnjice rođenja bl. s. Bernadete Banja, 30. lipnja 2012., u njejoj župi u Velikom Grđevcu održano je svečano euharistijsko slavlje. Uz voditelja slavlja, mjesnog biskupa Vjekoslava Huzjaka, sudjelovalo je dvadesetak svećenika te sestre Kćeri Božje ljubavi, među kojima i dvije sestre iz Budimpešte s manjom grupom hodočasnika iz Mađarske. Biskup je u propovijedi istaknuo primjer braće Makabejaca iz Staroga zavjeta koji su se u teškim životnim prilikama opredijelili za život i uskrsnuće s dubokom vjerom i nadom. To su učinile i bl. Drinske mučenice, svjedokinje našeg vremena, koje nam i danas pokazuju da je božanskom snagom moguće ustrajati do kraja i u najtežim trenucima. Nazvavši Blaženice cvijetom Crkve zamolio je njihov zagovor za svoju mladu biskupiju, za sve prisutne svećenike, redovnice i sav vjerni puk. Biskup je na kraju zahvalio domaćem župniku Mladenu Benku koji se neumorno zalaže da bl. s. Bernadetu i ostale Drinske mučenice ljudi prepoznaju kao svijetle primjere svoga kršćanskog života.

Zaštitnice Međunarodne konferencije o mladima

Krajem srpnja 2012. održan je prvi susret Organizacijskog odbora Međunarodne konferencije o mladima koja će se održati u Sarajevu od 22. do 24. studenoga 2013. na temu nove evangelizacije. Organizacija Konferencije povjerena je Uredu za mlade Biskupske konferencije BiH u suradnji s nacionalnim delegatima pastoralna mladih Austrije, Slovenije i Mađarske. Na tom prvom susretu odlučeno je da mjesto održavanja bude Katolički školski centar sv. Josipa u Sarajevu, a blažene Drinske mučenice da budu *zaštitnice Konferencije*. Za rad s mladima važno je imati čvrstu vjeru, stoga će sudionicima upravo život i vjera Blaženica biti poticaj za promišljanje o vlastitoj vjeri koja daje snagu za suočavanje sa suvremenim izazovima svijeta.

Slikovnica „Snježni Drinski anđeli“

U četvrtak 20. rujna 2012. u Dječjem vrtiću Svetog Josipa u Zagrebu kojega vode Kćeri Božje ljubavi održana je promocija slikovnice „Snježni Drinski anđeli“. Slikovnica je objavljena i predstavljena povodom prve obljetnice beatifikacije Drinskih mučenica. Tekst je napisala Brankica Blažević, pedagoginja katoličkih vrtića i viša savjetnica za vjerski odgoj djece predškolske dobi, a ilustrirala je akademska slikarica Alma Orlić. Na početku programa s. Danijela Koprek, ravnateljica vrtića, pozdravila je goste, sestre, roditelje i djecu, a provincijalna glavarica s. Elvira Tadić istaknula je da su likovi ove slikovnice Drinske mučenice koje su tijekom života pomagale svim ljudima bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost te u potpunosti živjele i ostvarile geslo Družbe: *Činiti dobro, darivati radost, usrećivati i voditi u nebo*.

Vrtićka djeca predškolske dobi scenski su uz glazbu prikazala kako je izgledala svakodnevnica sestara na Palama, koje su zbog svojeg djelovanja prozvana majkama siromaha, a samostan gostinjcem siromaha. Djeca su se duboko uživjela u uloge te je njihova izvedba ostavila vrlo snažan dojam na sve prisutne. Nastanak teksta slikovnice te ulogu ilustracija predstavile su autorice, a o slikovnici i njezinoj značenju govorila je i recenzentica slikovnice prof. Vladimira Velički s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Na kraju je pročelnica za predškolski odgoj Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Marija Ivanković, čestitala na ovom lijepom i poticajnom događaju.

Iz izvješća s. M. Tee Barnjak, FDC

Izložba o beatifikaciji u Pečuhu

U Pečuhu je od 14. do 21. srpnja 2012. održan 65. Kongres Međunarodne udruge katolika esperantista, privatnoga vjerničkog društva priznatoga od Papinskog vijeća za laike. Tijekom kongresnog tjedna održano je više stručnih predavanja u okviru glavne teme *Vjerujem u jednoga Boga*. Tom prigodom na glavnom pečuškom trgu otvorena je izložba fotografija Marije Belošević „Blaženici našega vremena“ posvećena beatifikaciji Ivana Pavla II. i Drinskih mučenica. Zahvaljujući smještaju u povijesnoj jezgri, izložbu su vidjeli i mnogobrojni turisti. Na kongresu su predstavljena i izdanja objavljena tijekom prošlih godinu dana, tako i knjiga s. Ozane Krajačić „Drinske mučenice – život i mučeništvo“ u prijevodu Zore Heide na esperanto, kao i Križni put i Litanije Drinskih mučenica u prijevodu Marije Belošević.

O Drinskim mučenicama u Čenstohovi

Poljski katolici esperantisti okupljaju se već nekoliko desetljeća u mjesecu listopada u marijanskom svetištu Čenstohovi na molitvenim danima. Ovogodišnji dani održani su od 12. do 14. listopada, a glavna tema susreta bila je *Godina vjere*. Vlč. Gmyrek održao je predavanje o novoj naučiteljici Crkve sv. Hildegardi iz Bingena, koja je zahvaljujući svojem projektu jezika, iako iz 12. st., zaštitnica esperantista. U ovoj prigodi sudionike je o aktivnostima Međunarodne udruge katolika esperantista, s naglaskom na Godini vjere upoznala potpredsjednica Marija Belošević. Potaknuvši na upoznavanje svetaca, osobito onih „našeg vremena“, predstavila je izdanja koja su hrvatski katolici esperantisti preveli na esperanto u povodu beatifikacije Drinskih mučenica. Unatoč tome što su pripadnici naroda koji je i sam mnogo propatio tijekom Drugoga svjetskog rata, poljski katolici esperantisti ostali su duboko impresionirani svjedočkim životom redovnica koje su do posljednjeg trenutka života ostale vjerne Kristu i Crkvi. Stoga su odlučili tijekom sljedećega susreta 2013. u molitveni dio uključiti i Križni put Drinskih mučenica. Većini sudionika je ovo bilo i prvo „upoznavanje“ s Drinskim mučenicama, pa se esperanto tako ponovno pokazao kao jezik most koji prenosi i duhovne vrijednosti.

Iz izvješća Marije Belošević

Nasljedovati bl. Drinske mučenice

Nakon proslave prve obljetnice beatifikacije Drinskih mučenica, 13. i 14. listopada 2012. organizirano je hodočašće u Sarajevo, Pale i Goražde. Više od pedeset štovatelja Blaženica iz raznih župa grada Zagreba i okolice svoj hodočasnički put započelo je iz Granešine pod geslom *Nasljedovati bl. Drinske mučenice*. Na Palama su u tišini molili za čvrstoću odluke u nasljedovanju Krista u svojoj svakodnevici. Na misi u crkvi Kraljice sv. krunice zahvalili su Bogu za poziv na svetost koji i njima upućuje po primjeru Blaženica. U Goraždu su zastali na trima molitvenim postajama: pod prozorima vojarnje, gdje su usmrćene noževima; zatim uz spomen obilježje i, na kraju, na rijeci Drini. Na prvoj postaji molili su za dar vjere, na drugoj za dar nade i djetinjeg pouzdanja, na trećoj – na obali Drine – za dar ljubavi. Tu je pet bračnih parova bacanjem ruža obnovilo svoju bračnu vjernost, a molitvi su se pridružili i ostali hodočasnici.

Hodočašće redovnica i redovnika Dubrovačke biskupije

Svetište Drinskih mučenica u sarajevskoj crkvi Kraljice sv. Krunice pohodili su u 9. lipnja 2012. redovnice i redovnici koji djeluju na području Dubrovačke biskupije. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Stanko Dodig, predstojnik Vijeća za posvećeni život, koji je u propovijedi istaknuo da se svaka od pet blaženica mogla odreći Krista, što su njihovi protivnici očekivali, ali nije, nego su sve ostale vjerne Kristu, znajući da je njegova ljubav najjača. Na taj način one i današnjim redovnicama i redovnicima svjedoče Kristovu ljubav. Na kraju mise fra Stanko je predvodio molitvu pred oltarom bl. Drinskih mučenica.

Hodočašće mladih iz Petrinje

s. Vesna Lagetar, FDC

Ideja za ovo hodočašće rodila se nakon Susreta hrvatske katoličke mladeži (SHKM) u Sisku. Želja vlč. Janka Lulića, župnog vikara u župi sv. Lovre, bila je nagraditi naše animatore i volontere, te smo u razgovoru donijeli odluku da idemo na hodočašće pod nazivom *Putem Drinskih mučenica*. Cilj nam je bio upoznati mlade sa svjedokinjama ljubavi i vjernosti. U pripremni katehezama za SHKM posebno smo upoznali likove naših novih blaženica i vidjeli na njihovu primjeru kako se pobjeđuje tama i kako se samo s Kristom, Svjetlom svijeta, može „hoditi u svjetlosti“. Budući da su za vrijeme održavanja SHKM-a u našoj župi boravili pretežno mladi iz Banja Luke, rodila se želja za uzvratnim posjetom toj patničkoj Crkvi.

Hodočašće smo započeli euharistijom u župnoj crkvi sv. Lovre u Petrinji te krenuli prema Banja Luci, gdje smo pohodili čuveni trapistički samostan Marija Zvijezda te saznali o bogatoj i burnoj povijesti ovog samostana. U tom gradu su rođeni mnogi naši župljani koji su doživjeli sudbinu brojnih Hrvata katolika – progon i izbjeglištvo...

Puni dojмова krenuli smo prema Sarajevu. Dočekale su nas naše sestre iz sarajevske zajednice i vlč. Ivica Mršo, ravnatelj KŠC-a. Nakon što smo se smjestili i osvježili spustili smo se u prekrasnu crkvu Kraljice sv. krunice gdje smo imali klanjanje pred Presvetim. Božja blizina bila je opipljiva – neko posebno ozračje. Bila je to uistinu prava priprava na ono što

je bilo pred nama. Klečali smo pred Isusom izloženim na oltaru pred kojim su naše Blaženice polagale zavjete. One su živjele euharistijski i od Euharistije.

U župnoj crkvi na Palama pratili smo srcem naše Blaženice na njihovu križnom putu. Zatim smo pošli na samo mjesto gdje je nekad bio samostan prozvan „Gostinjecem siromaha“ i škola. Tu su Drinske mučenice živjele i svakodnevno činile Božju ljubav vidljivom.

Molili smo i promatrali. Neki su mladi ubrali poneki poljski cvjetić, Gospinu suzu, neki uzeli kamenčić za trajan spomen. Stajali smo na svetom mjestu i u mislima odvijali film svetog života koji se ovdje odvijao.

U Goraždu smo nedjeljnu euharistiju slavili s malom zajednicom vjernika koja živi u tom gradu, a nakon mise pješice smo se spustili do nekadašnje vojarnje, a danas osnovne škole. U molitvenoj šutnji krenuli smo stepenicama i hodnicima prema prostoriji gdje su Drinske mučenice bile zatočene. Molili smo njihov moćni zagovor, posebno za mlade. Riječi pjesme *Ne boj se* ovdje su posebno doticale svako srce. Mladi su vidno potreseni napuštali prostoriju i krenuli prema spomen obilježju podignutom prigodom beatifikacije. Zatim smo se uputili do same obale Drine gdje smo zazvali svaku pojedinu Blaženicu polažući pet crvenih ruža u Drinu uz pjesmu *Gospodine, Ti si pastir moj*.

Hvala Bogu za sve lijepo i dobro čime je ispunio naša srca. Neka po zagovoru blaženih Drinskih mučenica urodi duhovnim plodovima u svakodnevnom življenju.

Molim Boga samo jedno, da mi poda hrabrosti da i ja svojim životom i radom mogu svjedočiti svoju vjeru. Ovo hodočašće me ispunilo snagom za dalje, za kročenje putem vjere.

Ivana H., učiteljica, Petrinja

Iznimno mi je drago što sam se sa svojom župom uputila na ovo hodočašće. Drinske mučenice nama mladima daju izvrstan primjer kakav odnos trebamo imati prema Bogu i ljudima. Danas pogotovo kada čistoća postaje bezvrijedna.

Antonija J., studentica, Petrinja

Od Godinjaka do Goražda

Krešo Bello

U Godinu vjere uđimo kroz vrata „svjedokinja vjernosti“ bilo je geslo hodočasnika koji su 13. listopada 2012. krenuli sa zagrebačkog Kaptola prema Goraždu, mjestu mučeništva bl. Drinskih mučenica. Na tom smo hodočašću željeli počastiti tri postaje: *Godinjak* – rodno mjesto bl. s. Jule, *Sarajevsko groblje* – na kojemu je pokopana Jelena Baković, krunski svjedok njihova mučeništva, te *put Romanijom* – križni put blaženih sestara.

U Godinjaku, na mjestu gdje se nekada nalazila rodna kuća s. Jule, dočekao nas je pranećak Vinko Ivanišević te nas je upoznao s poviješću obitelji. Istaknuo je da je ovo prvi put da se hodočasnici, na putu prema Goraždu, najprije zaustavljaju na mjestu rođenja s. Jule. U Starom Petrovu Selu župnik Antun Prpić prikazao nam je povijest crkve sv. Antuna Padovanskog, župe i selâ koja odumiru. U crkvi je postavljena nova slika bl. s. Jule kako dijeli kruh svima potrebnima, bez obzira na vjeru i nacionalnost. Tu se nalazi i stara drvena krstionica kroz čija je mala vrata s. Jula krštenjem ušla kroz vrata vjere u svoju svetost.

Krstionica u župnoj crkvi

S nama je putovala nećakinja don Ante Bakovića koja nam je putem svjedočila o svojoj baki – gospođi Jelki Baković. Svoju majku, don Ante Baković naziva „prvim istražiteljem i krunskim svjedokom“ te „stvarnim autorom“ prvog dijela knjige u kojoj je potanko opisano mučeništvo sestara s Drine. Pitanje je koliko bi ostalo u sjećanjima i kasnije u bilješkama da se ta odvažna žena nije toliko borila za utvrđivanje i očuvanje istine o mučeničkoj smrti sestara 15. prosinca 1941. u Goraždu.

Riskirajući svoj život Jelka je prvo bezuspješno pokušavala dostojno pokopati tijela mrtvih sestara a potom saznati sva imena i sve detalje tog strašnog događaja. Ona je bila i prva osoba koja je spoznala veličinu njihove žrtve i koja je molila njihov zagovor. Željeli smo odati poštovanje toj

ženi i pohoditi njezin grob. Hvala joj na svemu što je učinila da bi nama otvorila još jedna vrata vjere.

Počeli smo slijediti put kojim je pet sestara pješaćilo po dubokom snijegu od četvrtka 11. prosinca 1941., kada su protjerane s Kalovitih brda na Palama pa do noći 15. prosinca kada su krvlju potvrdile svoje zavjete. Čitali smo odlomke iz knjige don Ante Bakovića *Drinske mučenice* i pratili put. S naše desne strane, iza brda, nalazila se Sjetlina. Tamo je ostala najstarija s. Berchmana. Prošli smo pored udoline koja vodi prema Sjetlini i pračanskom mostu, mjestu mučeništva s. Berchmane. I tada

smo se spojili s putom kojim su hodile s. Jula, s. Krizina, s. Antonija i s. Bernadeta prema Praći. Zajedno s njima, u Hrenovici, skrenuli smo udesno u brda. Uski, strmi ali netom obnovljeni put vodio je visoko k planinskim vrhuncima.

Prošli smo kroz selo Bare, u kojemu su sestre provele zadnju noć prije silaska u Goražde. Zaustavili smo se na vrhuncu planine, zamišljamo zimu, snijeg i kolonu koja se probija preko ovoga prijevoja. Dolazimo do Bijele Vode odakle počinje spuštanje. Ispod nas se nalaze Osječani, Dešava, Jabuka, mjesta kojima su prolazile Blažene sestre. A cesta „prije Goražda

Pogled s Romanije na Drinu

prolazi kroz Popov dol, zaselak u kojem je živio grobar Blaško“ kako to zapisuje don Ante, onaj isti Blaško koji će sestre pustiti da odu niz Drinu. S vrha ceste kojom se spuštamo vidi se Goražde. Gledamo rijeku, grad, mostove, prepoznajemo školu, nekadašnju vojarnu, iz koje su sestre zavapile: „Isuse, pomози nam!“ Stigli smo do kraja puta.

Neka nam zagovor bl. s. Jule i sestara pomogne da na našem svakodnevnom putu očuvamo postojanost u vjeri kakvu su i one svjedočile. Hvala im na svjedočanstvu. Hvala im što su nam time otvorile još jedna Vrata vjere.

Na grobu Jelke Baković u Sarajevu

Moja baka Jelka (Jelena) Baković, rođena 1893., a umrla 1958., bila je ne samo dobra katolkinja i vjernica nego i borac za katoličku vjeru i Crkvu. Ona je najzaslužnija osoba da se istina o Drinskim mučenicama sačuvala prvo u obitelji Baković, a potom je prenesena i drugdje te su na koncu Drinske mučenice – upravo ih je ona tako nazvala! – proglašene i blaženima! Sve do svoje smrti, uporno i sustavno, prikupljala je sve podatke o pokolju sestara. Željela je sačuvati od zaborava taj zločin nad nedužnim redovnicama. Doznala je sve detalje tog mučnog ubojstva. Već je one večeri, 15. prosinca 1941., ispitala četnike koji su joj došli u kuću s krvavim noževima. Tako je stvarala kostur događaja, od minute do minute, od sata do sata te zaokružila u cjelinu detalje završetka ovozemnog života Drinskih mučenica. Njezino svjedočanstvo je zapravo ono koje nam je danas svima znano, a o kojemu je prvi pisao njezin sin Ante Baković u knjizi *Drinske mučenice*.

Snježana Čolić

Uslišanja po zagovoru Blaženica

Drinske mučenice, vratite mi sina!

Suprug i ja imamo petero djece, tri kćeri i dva sina. Trenutno su četvero od njih studenti, a najmlađi od njih ide u osmi razred. Oboje smo iz katoličkih obitelji koje su svoju vjeru i živjele. To su prenijeli i na nas tako da nam je vjera u Boga ono najvažnije u životu. Djeca su išla u crkvu, na vjeronauk, u školu. Nastojali smo im prenijeti prave životne vrijednosti. Rješavali smo svakodnevnne poteškoće i bili zadovoljni u svojoj obitelji. A onda se dogodilo da se naš stariji sin od sedamnaest godina zaljubio u svoju vršnjakinju. Kada smo čuli da ta djevojka ide u Nadbiskupijsku gimnaziju bili smo zadovoljni jer smo znali da za upis u tu školu treba preporuka župnika.

Sin je počeo sve više vremena provoditi kod nje i u svojoj sobi. Sve manje je htio komunicirati s nama. Njena obitelj ga je u tome podržavala tako da bi sin cijelo vrijeme bio kod njih. Duboko u noć bi se vraćao kući, odspavao dva-tri sata i ujutro odmah otišao. Ništa nije pomagalo, ni uvjeravanja, nikakve mjere. Saznali smo i da je njen brat sljedbenik Hari Krišne i oženjen Indijkom. Bili smo tužni i nesretni gledajući svoga sina kako ga ta obitelj vuče u nesreću. To je trajalo dvije godine. Sin je smršavio, prekinuo druženja s prijateljima, prestao komunicirati sa sestrama iako su se do tada uvijek lijepo slagali. Ta djevojka je bila ljubomorna na sve ljude oko njega. Upisao je i fakultet, ali njegovo stanje je bilo sve gore, a ona sve posesivnija.

Tada se dogodilo ono najgore. Sin je došao i rekao da će Božić provesti kod njenog brata u Beču. Muž i ja smo odlučili sinu postaviti ultimatum. Rekli smo da to više nećemo tolerirati i da bira između nas i te djevojke. Ako odabere nju neka se više ne vraća u kuću jer smo ga i tako izgubili. Muž i ja smo bili očajni jer je to bio jedini način da ga urazumimo. Sin je rekao da je izabrao i otišao preko vrata.

Ja sam se tada počela moliti Drinskim mučenicama. Cijeli sam tjedan molila da pomognu mome sinu da progleda. Govorila sam: „Vratite mi ga, Drinske mučenice! *A ja ću prijeći pješice put koji su prošle Sestre od Pala do mjesta gdje su ubijene.*“

Sin se nije javljao, ali se dogodilo čudo nakon sedam dana kada se vratio. Prekinuo je s tom djevojkom i vratio se svojoj obitelji. Rekao nam je da je sve te dane bio tužan, da je molio kronicu i da je jedva čekao doći k nama... Preko noći je postao ono što je bio prije, veseo, pun života i radosti.

Znala sam da je Bog po zagovoru Drinskih mučenica uslišao moju molitvu. I jedva čekam dan da pođem stazama kojim su One zadnji put hodale. Moj

sin je danas normalan mladić, aktivan u crkvi. Ja se i dalje molim Drinskim mučenicama da ga svojim zagovorom prate kroz život.

Hvala vam, drage Blaženice!

Z. Š., Split

Bog se proslavio

„Bog se proslavio po zagovoru Drinskih mučenica na zdravlju naše mame“ pisalo je u SMS poruci koju mi je sestra poslala, netom što je dovezla mamu iz Dubrovačke bolnice kući. Uzbuđen sam je odmah nazvao: „Odakle ti ta rečenica, jesam li ti je ikad pročitao ili poslao?“ „Nisi, baš je i meni čudna“, rekla je. „Ne znam zašto sam je napisala“. Da, to ona ne bi nikad sama od sebe napisala, to jednostavno nije njen izričaj. Odmah sam tu poruku prosljeđio Aniti M., jer mi je ona baš tu misao – samo u futuru – napisala neposredno prije mog odlaska mami koja me nazvala iz bolnice i zamolila da dođem da se sa mnom oprosti. Mami se stanje pogoršavalo, postala je nepokretna, pa je zatražila svećenika i posljednje pomazanje, te nas, svu svoju djecu, da se oprosti pred odlazak. „Samo se vi pomolite“ otpisao sam tada na taj SMS Aniti, ne vjerujući ni u njenu vjeru, a niti u moć Blaženica.

O, kako su se one pak narugale mojoj nevjeri! Mamina ruka koja je zbog tromba trebala biti amputirana, a obamrlo tijelo koje se trebalo ugaziti, zahvaljujući toj molitvi opet je oživjelo. Blaženice su me dočekale na velikoj slici crkve na Lapadu (skoro sam kriknuo!), netom što sam izašao iz bolnice i oprostio se s majkom, a kad sam mjesec dana poslije došao vidjeti čudo koje su izvele, našle su mi i jednu dragu osobu iz Bosne da bude uz nju i brine se za sve što joj treba.

Danas moja mama Nada – u svojoj 95-toj godini života – peče kolače i hoda po kući kao da bolnice nije ni bilo. Ne možete razlikovati koja je ruka ljetos bila otpisana. Obje služe Bogu na čast!

Mario E., Zagreb

Svjedočanstvo stiglo uoči beatifikacije

Kad sam bila kod kuće, u Bosni, čula sam da je moj rođak u velikoj mucu. Ne mogu vam reći što je jer sam obećala da ću šutjeti i moliti. Danas na HKR slušam o Drinskim mučenicama i o uslišanjima... Prekinem spremanje ručka i sva u gorkim suzama počnem im se moliti. Bog je tako dobar, nikada nikome nije odbio pomoć... Istu večer me nazove rođak i kaže da je sve u redu. Ja sam skakala po kući od radosti kao malo dijete. Čitav svijet sam htjela poljubiti. To je moje svjedočanstvo.

Jasminka Š., Novoselec (Križ)

Blagoslov u Ugandi – duhovna zvanja

Sredinom siječnja 2012. vrhovna glavarica Družbe Kćeri Božje Ljubavi s. Lucyna Mroczek posjetila je sestre u Ugandi. Bogu hvala, misija raste i napreduje unatoč poteškoćama.

Dana 2. veljače, na Dan posvećenoga života, s. Lucyna je u postulat primila dvije kandidatice – Annah Ainembabazi i Oliviu Tumushabe. Istoga dana pet postulantica – Justine Tumwebaze, Esther Asiimwe, Joycemary Nahabwe, Gertrude Among i Teddy Rose Odele – ušle su u novicijat. U Kagandu su sada dvije novakinje u drugoj i pet novakinja u prvoj godini novicijata.

Sestra Paskazia Bushemere i s. Fedrick Komugisha obnovile su zavjete na godinu dana, a slavljaju su nazočile sestre iz obje naše zajednice – Kagando i Rushooka, nekoliko svećenika i redovnica drugih družbi, djevojke koje se zanimaju za redovnički život u našoj Družbi, ali još moraju završiti školovanje.

Bogu zahvaljujemo što naša misija u Ugandi brojčano raste. Zbog toga se, za vrijeme vizitacije, s. Lucyna informirala o mogućnosti osnivanja zajednice u glavnom gradu Kampali. Neka dobri Bog prati svojim blagoslovom ovu misiju i daruje joj nova zvanja da bi karizma naše Družbe mogla rasti čvrsto ukorijenjena na afričkome tlu i donositi dobre plodove za izgradnju Božjega kraljevstva i evangelizaciju naroda.

Iz izvješća s. M. Josefe Rapatz, FDC

Prva Kći Božje ljubavi misionarka na Haitima

Pismo s. Rite, članice južnobrazilske provincije

Ja, s. Rita Lori Finkler, Kći Božje ljubavi, osjećam da me Bog poziva biti evanđeoska i solidarna prisutnost na Haitima, zemlji koju je uništio potres 2010. Želim biti blizu siromašnima i živjeti s onima kojima je potres oduzeo kuću, obitelj, zemlju, a ostavio samo život pun boli i trpljenja. Haićani su narod s vlastitom poviješću, kulturom, vrijednostima, religioznošću, i odlučni su i ustrajni u borbi za život.

Nastojim ukorijeniti svoj život i misijsko poslanje na riječima Biblije: „Vidio sam jade svoga naroda (...) i čuo sam tužbu i znane su mi muke njegove“ (usp. Izl 3,7) i stoga slobodnim srcem odgovaram: „Evo me, mene pošalji!“ (Iz 6,8b).

Nazirem Isusovo lice u licima potrebite braće i sestara Haitia. Tri godine ću živjeti u međukongregacijskoj zajednici brazilskih redovnica koje su tamo u misijama. Uključit ću se u već postojeće projekte: uzgoj hrane; rad sa ženama, djecom i mladima, trudnicama; formacija odgovornih za vođenje grupa, formacija sjemeništaraca i bogoslova; razni vidovi pastoralala... U svemu ću nastojati ljubiti, svjedočiti i činiti vidljivom Božju ljubav u ovoj misijskoj zemlji.

Crkva u Brazilu, Družba Kćeri Božje ljubavi, Provincija Naše Gospe od Navještenja čija sam članica, dišu misijskim duhom i šalju me u misije na Haiti 25. ožujka 2012. Pratite me molitvom, podrškom, sestrinskom i ekonomskom pomoći. Zazivam Mariju, Majku i Zaštitnicu, da ide preda mnom i otvara mi putove, da štiti živote svoje djece. Vječni Oče, blagoslovi nas sve svjetlom, ljubavlju i nježnošću Tvoga Sina Isusa Krista.

Reljef bl. Drinskih mučenica

U župnoj crkvi sv. Josipa na Palama nalazi se reljef bl. Drinskih mučenica izrađen od drveta jasena izvađenog iz Drine, djelo akademskog kipara Bojana Samardžića rodom s Pala.

U ovu su crkvu Blaženice nedjeljom redovito dolazile na sv. misu i posvećivale kroz molitvu i sv. pričest svoje poslanje u svijetu.

Molitva

za proglašenje svetima
bl. Drinskih mučenica

Gospodine Bože,
ti si blažene Drinske mučenice,
sestre Julu, Berchmanu, Krizinu,
Antoniju i Bernadetu
obdario milošću redovničkog
zvanja i snagom da svoju vjernost
i ljubav prema tebi potvrde
prolijevanjem krvi.
Udijeli i nama postojanost u
vjeri da se, i uz cijenu trpljenja,
ne odijelimo od tebe.

Ponizno te molimo da ove svoje blaženice pridružiš zajedništvu svetih sveopće Crkve da bismo još odvažnije slijedili primjer njihova života i iskusili njihov moćni zagovor u svojim potrebama i životnim borbama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Tko po zagovoru blaženih Drinskih mučenica u duhovnim i tjelesnim potrebama zado-bije koju milost, molimo neka javi na jednu od sljedećih adresa:

- Provincijalat Kćeri Božje ljubavi, Nova ves 16, 10000 Zagreb
- Kćeri Božje ljubavi, Ivana Cankara 18, 71000 Sarajevo
- Vicepostulatura Drinskih mučenica, Granešina 7, 10040 Zagreb

E-mail: kauza.dmučenice@gmail.com
www.kblj.hr/drinskemučenice

Novčane priloge možete slati na naše račune u Privrednoj banci:
Broj kunskog računa: Privredna banka Zagreb, 2340009-1510357988
Devizni račun: SWIFT: PBZGHR2X, HR24 23400091 510357988

Na poleđini: Kardinal Vinko Puljić u Goraždu

U ovoj Godini vjere molimo za hrabru vjeru
koja je sposobna učiniti nas svjedocima.

kardinal Vinko Puljić o obljetnici beatifikacije

